

Najznačnije bolesti mahunarki

Antraknoza graška (*Ascochyta pisi*)

Može pričiniti velike štete konzumnom i semenskom grašku. Razvija se na svim nadzemnim delovima graška: listu, stablu, mahuni i zrnu. Tipični simptomi se ispoljavaju na mahunama na kojima se razvijaju kružne mrke pege, od kojih se stvaraju antraknozne rane. Obolele mahune i seme trule i propadaju. Na listu se javljaju okrugle ili pege nepravilnog oblika svetlomrke boje. Pege se vremenom spajaju i zahvataju veći deo koji nekrotira i cepa se. Na stablu i lisnim drškama se obrazuju tamnomrke pege oivičene tamnim rubom. Zbog nekrotiranja stabla dolazi do poleganja graška što otežava žetvu i ubrzava propadanje mahuna.

Ova gljiva se uglavnom prenosi semenom, pa je korišćenje zdravog i dezinfikovanog semena osnovna mera suzbijanja. Korisne agrotehničke mere su trogodišnji plodored i uklanjanje zaraženih biljaka. Od hemijskih mera moguće je primeniti fungicide na bazi cirama.

Plamenjača graška (*Peronospora viciae*)

Plamenjača je često oboljenje graška u uslovima visoke vlažnosti. U uslovima sistemične infekcije zaraženi sejanci su zakržljali, lišće je deformisano i hlorotično. Takve biljke predstavljaju izvor primarnih infekcija, a ova zaraza nastaje sa semena. Lokalni simptomi se manifestuju pojavom bledoplavičastih pega koje su ograničene lisnom nervaturom. U okviru pega sa lica lista nastaje hloroza, a u uslovima visoke vlažnosti, može se uočiti i siva prevlaka. Mogu biti zaražene i lisne drške i stablo.

Biljke treba gajiti na ocednom zemljištu a setvu raditi tako da postoji veće rastojanje u redu i između redova, jer to omogućava bolje provetravanje. Grašak treba gajiti na osunčanim terenima.

Rđa pasulja (*Uromyces appendiculatus*)

Ovaj patogen se kod nas redovno javlja na pasulju i boraniji. Češće se javlja na vlažnim i slabo sunčanim njivama, pri gajenju pasulja u združenom usevu ili uz pritke, postrnoj setvi i monokulturi. Simptomi oboljenja se javljaju na svim nadzemnim delovima biljke. Najintenzivniji simptomi su na naličju lista, manje na mahunama i ređe na stablu. U početku se formiraju sitni beli „plikovi“, koji kasnije

dobijaju crvenkastu boju tipičnu za rđe i okruženi su žutim oreolom. Jače zaraženo lišće se suši i opada, što dovodi do smanjenja prinosa.

Dubokim zaoravanjem biljnih ostataka, kao i trogodišnjim plodoredom utiče se na smanjenje inokuluma. Pri pojavi prvih simptoma, kao i u periodu velike osetljivosti biljaka od početka cvetanja do četiri nedelje pre žetve treba raditi hemijsku zaštitu fungicidima na bazi cira.

Bela trulež (*Sclerotinia sclerotiorum*)

Uočava se na prizemnom delu biljaka gde se formira vodenasta nekrotična pega. Ona se postepeno širi u dužinu zahvatajući stablo sa svih strana. U okviru pege formira se paperjasta beličasta micelija. Obolele biljke se povijaju, venu i za kratko vreme se osuše. U stablu obolelih biljaka nastaju crna telašca nalik zrnju bibera.